

Temabedömning av kostnadsrapporteringen till kunder gällande investeringstjänster och investeringsprodukter

Innehåll

1	Bakgrund, mål och sammanfattning	2
2	Leveranstid och leveranssätt för kostnadsrapporten	4
3	Presentation av kostnadsrapporten	6
4	Närmare specifikation av kostnadsuppgifterna	10
5	Inhämtande av kostnadsuppgifter	12
6	Rapporteringspliktiga kostnader	13
7	Beräkning av kostnadernas procentuella andel	14
8	Övervakning av kostnadsrapporteringen	16
9	Extra tjänster och tjänster på högre nivå i anslutning till incitament	16
	Bilaga: Tabellerna i bilaga II till den delegerade förordningen till MiFID II	19

Författare

Merja Junnonen/merja.junnonen(at)fiva.fi

Esa Pitkänen/esa.pitkanen(at)fiva.fi

Riitta Seppä/riitta.seppa(at)fiva.fi

1 Bakgrund, mål och sammanfattning

1.1 Bakgrund till temabedömningen

Finansinspektionen genomförde 2022 en temabedömning av rapporteringen av kostnaderna för investeringstjänster och investeringsprodukter till kunderna. Temabedömningen ingår i en gemensam tillsynsåtgärd (Common Supervisory Action, CSA) som samordnas av Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten (ESMA).

1.2 Mål för och genomförande av temabedömningen

Syftet med temabedömningen var att bedöma om de kreditinstitut som tillhandahåller investeringstjänster och värdepappersföretag (nedan företag) uppfyller sin informationsskyldighet avseende rapporteringen av kostnader, avgifter och incitament (s.k. ex-post kostnadsrapportering). Syftet med regleringen om kostnadsrapportering är att säkerställa att företagen årligen ger kunderna tillräcklig och tydlig information om kostnaderna i samband med investeringstjänster och finansiella instrument. Temabedömningen fokuserade på den kostnadsrapportering till icke-professionella kunder som ges minst en gång om året.

Utöver kostnadsrapporteringen omfattade Finansinspektionens bedömning företagets extra tjänster eller tjänster på högre nivå som hänför sig till incitament.

Temabedömningen genomfördes via en skriftlig enkät till valda företag som utöver enkätsvaren också lämnade in (anonymiserade) kostnadsrapporter till fem kunder för bedömning till Finansinspektionen samt relaterade interna riktlinjer. Företagens enkätsvar till Finansinspektionen stämde inte alltid överens med de anonymiserade kostnadsrapporterna som lämnades in. Finansinspektionen genomför temabedömningarna i huvudsak skriftligt utan närmare dialog med företagen.

De företag som deltar i temabedömningen får en detaljerad analys med företagsspecifika observationer, på basis av vilka företagen ska bedöma behovet av eventuella åtgärder och lämna in sina svar till Finansinspektionen för en slutlig bedömning. Finansinspektionen rekommenderar att även andra företag beaktar observationerna och synpunkterna i Finansinspektionens tillsynsmeddelande samt vidtar nödvändiga åtgärder.

Dessutom publicerar ESMA oftast de viktigaste observationerna som kommit fram i den gemensamma tillsynsåtgärden enligt temabedömningarna i olika EU-medlemsstater samt en förteckning över eventuella fortsatta åtgärder.

1.3 Sammanfattning av de viktigaste observationerna i temabedömningen

Leveranstid och leveranssätt för kostnadsrapporten till kunderna:

- Två av de åtta företagen hade rapporterat kostnaderna under första kvartalet 2021.
- Ytterligare tre av de åtta företagen hade rapporterat kostnaderna till kunderna för 2021 senast den 22 juni 2022 (sista datum för att lämna in information till temabedömningen).
- Merparten av företagen skickade kostnadsrapporterna till en del av sina kunder via en webbtjänst och till andra per post.

Kostnadsrapportens uppbyggnad:

- Alla förutom ett företag redovisade kostnaderna i enlighet med kraven i regleringen, dvs. indelade i kostnader för investeringstjänster och kostnader för finansiella instrument.
- Fem av de åtta företagen använde mer exakta kostnadsgrupperingar på det sätt som krävs i regleringen (engångsavgifter, löpande avgifter, samtliga kostnader som rör transaktioner och avgifter som rör stödtjänster).
- Majoriteten av företagen hade orsak att förbättra sin redovisning av kostnadernas inverkan på intäkterna.
- Ett företag inkluderade kostnadsuppgifterna för varje produkt i kostnadsrapporten, nästan alla andra företag tillhandahåller produktspecifika uppgifter endast på begäran.

Rapporterade kostnader och beräkning av dem:

- Företagen identifierar och rapporterar kostnader och avgifter för sina tjänster som rör finansiella instrument. På basis av företagets interna instruktioner kan Finansinspektionen inte med säkerhet konstatera om företagen rapporterar alla kostnader till kunderna.

Företagens interna riktlinjer:

- Endast hälften av företagen lämnade in sina interna instruktioner om kostnadsrapportering till Finansinspektionen.
- Av alla anvisningar som lämnats till Finansinspektionen framgick inte klart vilka kostnader som rapporteras till kunden och hur företaget övervakar kostnadsrapporteringens kvalitet.

Incitament och tilläggstjänster:

- Alla utom ett företag rapporterade de mottagna incitamenten i kostnadsrapporten.
- En del av företagen har orsak att precisera sin definition av tilläggstjänster. Två av företagen har orsak att precisera sina anvisningar om incitament och tre av företagen hade inte alls gjort upp riktlinjer för incitament.

1.4 Bakgrund om regleringen

Från och med 2019 har företag som tillhandahåller investeringstjänster varit skyldiga att rapportera till sina kunder om det föregående årets realiserade kostnader och avgifter för investeringstjänster och investeringsprodukter och på kundens begäran specificera dem.

Skyldigheten grundar sig på MiFID II-regleringen¹ som trädde i kraft 2018 och som infördes bland annat i syfte att säkerställa att kunderna får information om alla kostnader för investeringstjänster och finansiella instrument både före och under kundrelationen. Företaget ska tillhandahålla kundspecifika uppgifter för att kunden ska kunna förstå kostnaderna för de investeringar som kunden erbjuds eller äger och kostnaderna som grundar sig på kundens investeringsbelopp och utifrån dessa uppgifter kunna jämföra tjänster och finansiella instrument.

1.5 Bakgrund om företagen som svarade på enkäten

Finansinspektionen valde utifrån ESMA:s kriterier ut åtta företag (värdepappersföretag och kreditinstitut som tillhandahåller investeringstjänster) att besvara temabedömningsenkäten och lämna in fem kunders kostnadsrapporter till Finansinspektionen för bedömning. Vid valet av företagen beaktades också uppgifter om omfattningen av och kvaliteten på företagets handel som erhållits via transaktionsrapporteringen samt tillsynsåtgärder som Finansinspektionens riktat mot företagen under den senaste tiden.

I temabedömningen granskade Finansinspektionen bankernas och värdepappersföretagens kostnadsrapporter för 2021 över kostnader och debiteringar som rör tillhandahållande av investeringsrådgivning eller förmedling av order till icke-professionella kunder. I temabedömningen behandlades inte till exempel de kostnader som rapporterats till kapitalförvaltningskunder.

Urvalet av investeringsprodukter hos företagen som valdes till bedömningen varierade från omfattande till mycket snävt. I temabedömningen begärdes information om kostnader och avgifter för följande finansiella instrument: finländska placeringsfonder och specialplaceringsfonder, utländska fondföretag, aktier som är föremål för offentlig handel, enkla obligationer, strukturerade investeringsprodukter och finansiella instrument i andra valutor än euro.

2 Leveranstid och leveranssätt för kostnadsrapporten

2.1 Krav

Information om alla kostnader och avgifter ska ges kunden regelbundet, och minst årligen, under investeringens varaktighet.²

Tillhandahållare av investeringstjänster och sidotjänster ska handla hederligt, opartiskt och professionellt samt på ett sätt som är förenligt med kundernas intressen.³

¹ 10 kap. 5 och 6 § i lagen om investeringstjänster 747/2012, skälen 78–79 och artiklarna 50.2, 50.3, 50.4, 50.9 och 50.10 i samt bilaga II till den delegerade förordningen till MiFID II 2017/565, ESMA Q&A on MiFID II and MiFIR investor protection and intermediaries (ESMA35-43-349) Q&A (nedan ESMA Q&A), 9 och 12.8 kap. och delegerad förordning 2017/653 om Priip-produkter (nedan delegerad förordning om Priip-produkter, bilaga VI)

² 10 kap. 5 § 4 mom. i lagen om investeringstjänster.

³ 10 kap. 2 § 1 mom. i lagen om investeringstjänster.

2.2 Observationer

Den 22 juni 2022, sista datum för att lämna in svaren i bedömningen, hade fem företag rapporterat kostnaderna för 2021 till alla kunder, två hade inte slutfört rapporteringen och ett företag hade inte alls inlett rapporteringen. Tabell 1 visar när kostnadsrapporteringen för 2020 och 2021 har slutförts eller dess beräknade tidpunkt för 2021.

Samtliga åtta företag hade rapporterat kostnaderna för 2020 till sina kunder.

Inget av företagen lämnar in mer än en kostnadsrapport per år.

Merparten av företagen skickar kostnadsrapporterna till en del av sina kunder via en webbtjänst och till andra per post. Största delen av företagen skickar inte någon separat anmälan till kunden om den rapport som tillhandahålls i webbtjänsten (Tabell 2).

Tabell 1 Överlämnande av kostnadsrapporteringen (slutdatum)

Kvartalet (Q) då kostnadsrapporten har överlämnats eller ska överlämnas	Antalet företag	
	Kostnadsrapporten 2020	Kostnadsrapporten 2021
Q1	2	2
Q2	2	3 + 2*
Q3	2	0
Q4	2	1

* företaget hade inlett men inte slutfört rapporteringen före den 22 juni 2022.

Tabell 2 Leveranssätt

Leveranssätt	Antalet företag (flera svar möjliga)
Webbtjänst, anmälan till kunden	2
Webbtjänst, ingen anmälan till kunden	5
E-post	1
Per post	6

2.3 Finansinspektionens bedömning

Enligt lagen om investeringstjänster ska information ges kunden åtminstone årligen. I regleringen anges inte en närmare tidpunkt för när kostnadsrapporten ska ges i förhållande till den period som rapporteras. Eftersom det handlar om rapportering av realiserade kostnader, kan det krävas att företagen lämnar in

kostnadsrapporterna så snart som möjligt efter rapporteringsperiodens slut. Finansinspektionen anser det vara god praxis att kostnaderna rapporteras inom tre månader efter rapporteringsperiodens slut.

Om kostnadsuppgifterna rapporteras i företagets webbtjänst, ska det vara lätt för kunden att hitta rapporten.

3 Presentation av kostnadsrapporten

3.1 Bedömning av kostnadsrapportens tydlighet och begriplighet

3.1.1 Krav

Kunden ska minst årligen ges tydlig och lättbegriplig information med samlade uppgifter om kostnader som har samband med investeringstjänster och investeringsprodukter.⁴ Kostnadsuppgifterna kan presenteras antingen som ett separat dokument eller som en del av ett annat dokument, förutsatt att kunden lätt kan hitta uppgifterna och att de tydligt skiljer sig från det övriga materialet.⁵

3.1.2 Observationer

Alla företag svarade att de ger kostnadsrapporten till kunden i form av ett separat dokument. Alla företag svarade också att de ger kunderna läsinstruktioner för rapporten. Ett företag använde fotnoter för att beskriva alla kostnader i kostnadsrapporten i stället för en separat läsinstruktion. Samtliga företag lämnade in kostnadsrapporterna för fem kunder till Finansinspektionen.

I en självbedömning ansåg sex företag att kostnadsrapporten var tydlig och begriplig, medan två företag ansåg att kostnadsrapporten var delvis tydlig och begriplig. Företagen ansåg att detta berodde på att en del kunder har svårigheter att tolka regleringen och terminologin, vilket har lett till kundförfrågningar om kostnadsrapporten.

Enligt Finansinspektionens bedömning var kostnadsrapporterna i regel tillräckligt tydliga och begripliga trots vissa konstaterade brister. I regleringen definieras inte någon tydlig mall för rapporten, vilket lämnar rum för tolkning och återspeglas i detta fall som stor variation i rapporternas uppbyggnad. Tydlighet och begriplighet är också i viss mån ett subjektivt begrepp, så olika mallar för rapporten delar åsikter.

3.1.3 Finansinspektionens bedömning

Kostnadsrapporten ska vara tydlig och lättbegriplig och den får inte vara vilseledande på grund av uppgifternas komplexitet eller sättet de presenteras på.

Finansinspektionen rekommenderar att kostnadsrapporten ska innehålla tydliga läsinstruktioner och vara terminologiskt konsekvent. Läsinstruktionen ska upprättas och enskilda förklaringarna användas på ett sätt som bidrar till kostnadsrapportens tydlighet och begriplighet som helhet. Kostnaderna ska presenteras på ett sätt som tar hänsyn till investeringstjänsternas natur och komplexiteten i produkternas

⁴ 10 kap. 2 § 2 mom. och 10 kap. 5 § 4 mom. i lagen om investeringstjänster.

⁵ ESMA Q&A 9.33

kostnadsstruktur. Ju komplexare produkternas kostnadsstruktur är, desto klarare och utförligare ska läsinstruktionen vara.

3.2 Indelning av uppgifterna i kostnadsrapporten

3.2.1 Krav

I den rapport som ges till kunden ska kostnader och avgifter redovisas indelade i kostnader för investerings- och sidotjänster och kostnader för finansiella instrument. I rapporten ska också specificeras betalningar från en tredje part (incitament). Kostnader och avgifter ska uttryckas både som ett kontantbelopp och ett procenttal.⁶

3.2.2 Observationer

Samtliga företag meddelade att de delar in kostnadsuppgifterna i investeringstjänster (inkl. sidotjänster) och finansiella instrument i enlighet med regleringens krav. Utifrån de inlämnade kostnadsrapporterna tillämpade ett företag emellertid inte denna indelning av uppgifterna.

Företagen ombads ange den mest exakta nivån på vilka de totala kostnaderna rapporteras. Företagen svarade att de rapporterar kostnaderna på följande sätt:

- fem företag rapporterar de sammanräknade kostnaderna för samtliga investeringar
- ett företag rapporterar kostnaderna separat för olika kategorier av finansiella instrument (t.ex. alla strukturerade produkter)
- två företag grupperar kostnaderna på andra sätt: den första per finansiella instrument, den andra per kundportfölj

Inget företag svarade att det rapporterar kostnaderna separat för varje finansiellt instrument (per ISIN-kod).

Av de inlämnade kostnadsrapporterna framgick att ett företag presenterar kostnaderna per produkt för nästan alla finansiella instrument. Merparten av de övriga företagen anger kostnadsuppgifterna som den sammanräknade summan av kostnaderna för alla investeringar.

Sex företag svarade att de rapporterar uppgifterna både som ett kontantbelopp och ett procenttal. Ett företag svarade att det anger endast en del av kostnaderna som procenttal. Ett företag rapporterar inga procenttal.

3.2.3 Finansinspektionens bedömning

Utgångspunkten i regleringen är att företaget räknar samman de faktiska kostnaderna och avgifterna enligt en bestämd indelning och rapportera dem till kunden. I lagstiftningen definieras inte en mer detaljerad rapporteringsnivå inom kostnadsposten för olika investeringstjänster eller finansiella instrument. Kunden ska dock på begäran kunna få en mer detaljerad specifikation av dessa kostnader och avgifter (se avsnitt 4, Närmare redovisning av kostnadsuppgifterna).

⁶ Artikel 50.2 i den delegerade förordningen till MiFID II och ESMA Q&A punkt 9.13.

Finansinspektionen anser att det inte finns hinder för att utöver de totala kostnaderna också inkludera detaljerade uppgifter om kostnaderna i den huvudsakliga kostnadsrapporten, varvid kunden inte behöver begära en närmare specifikation.⁷ Om kostnaderna rapporteras i närmare detalj än regleringen förutsätter och omfattar mer än bara de sammanräknade kostnaderna, är den också mer informativ, men då är det särskilt viktigt att informationen presenteras tydligt och lättbegripligt. På basis av de inlämnade kostnadsrapporterna förefaller kostnadsrapporteringen på produktnivå (per finansiellt instrument) vara tydlig och möjliggöra en jämförelse av kostnaderna för de olika produkterna.

3.3 Beskrivning av kostnadernas kumulativa inverkan på avkastningen

3.3.1 Krav

Företaget ska tillhandahålla sina kunder en illustration som visar kostnadernas sammanlagda effekt på avkastningen vid tillhandahållande av investeringstjänster. En sådan illustration ska lämnas både på förhand och i efterhand. Kostnadsrapporten ska därför illustrera följande:

- a) den kumulativa effekten av de totala kostnaderna på avkastningen
- b) eventuella toppar eller fluktuationer vad gäller kostnader
- c) en skriftlig beskrivning av illustrationen.⁸

3.3.2 Observationer

Finansinspektionen har på basis av enkätsvaren och kostnadsrapporterna bedömt huruvida bankernas kostnadsrapporter uppfyller de ställda kraven. Vid motstridigheter mellan svaren och kostnadsrapporterna baserar sig observationerna på kostnadsrapporterna.

Beskrivning av de totala kostnadernas kumulativa effekt på avkastningen

I sin kostnadsrapport beskriver fem företag de totala kostnadernas inverkan på avkastningen. I tre av dessa fem kostnadsrapporter presenterades den kumulativa inverkan av kostnaderna på avkastningen endast som ett sammanräknat belopp (med specifikation) eller som en procentandel av intäkterna. Ett företag beskriver inverkan på avkastningen också för framtida kostnader för tjänsten och investeringarnas förmodade livslängd.

Tre av företagen uppfyller inte det lagstadgade kravet att beskriva de totala kostnaderna i förhållande till avkastningen.

Presentation av kostnadstoppar och fluktuationer

Två av företagen illustrerar kostnadsvariationerna med hjälp av diagram, den andra av dem också med hjälp av en tabell på månadsnivå. Ett företag presenterar kostnadsvariationerna på kvartalsnivå.

Fem företag beskriver inte kostnadsvariationerna på ett sätt som uppfyller kraven i regleringen.

⁷ ESMA Q&A 9.13 (ESMA har uttryckt samma synpunkter)

⁸ Artikel 50.10 i den delegerade förordningen till MiFID II och ESMA Q&A 9.3.

Skriftlig beskrivning av kostnadernas effekt på avkastningen

Kostnadsrapporterna från sju företag innehöll en skriftlig beskrivning av de totala kostnadernas inverkan på avkastningen. Kostnadsrapporten för ett av företagen uppfyller inte det lagstadgade kravet på att foga en skriftlig beskrivning av kostnadernas kumulativa inverkan på investeringarnas avkastning.

Utifrån svaren och kostnadsrapporterna som inlämnats till Finansinspektionen uppfyller två av de åtta företagen kraven i lagstiftningen genom att beskriva kostnadernas kumulativa inverkan på avkastningen, inbegripet en redogörelse för kostnadsvariationer och en skriftlig beskrivning av kostnadernas effekt på avkastningen.

3.3.3 Finansinspektionens bedömning

Företagen ska ge kunden information om de faktiska kostnaderna i förhållande till avkastningen och en skriftlig redogörelse för kostnadernas inverkan på avkastningen. Kostnadsvariationer och kostnadstoppar kan presenteras på olika sätt (t.ex. i tabeller eller diagram)⁹ och med olika frekvenser (t.ex. på kvartals- eller månadsnivå).

3.4 Redovisning av incitament i kostnadsrapporten

3.4.1 Krav

Bestämmelser om förutsättningarna för mottagande av incitament och tillvägagångssätten i anslutning till detta finns i lagen om investeringstjänster.¹⁰

Beloppet av incitament som företaget erhållit från en tredje part i anslutning till tillhandahållandet av investeringstjänster till kunden ska redovisas i kostnadsrapporten, antingen som en separat post eller uppdelat i serviceavgifterna.¹¹

Om företaget överför sina incitament till sina kunder, ska kunden informeras om hur incitamenten överförs.¹² Information om återbetalning av incitament som överförs till kunden kan ges i kostnadsrapporten eller i annan regelbunden rapportering.¹³

3.4.2 Observationer

Sju företag meddelade att de tar emot incitament, ett företag att det inte tar emot incitament. De företag som tar emot incitament svarade att de redovisar incitamenten som separata poster i kostnadsrapporterna. Av de inlämnade kostnadsrapporterna framgick emellertid att ett företag inte anger mängden incitament i kostnadsrapporten.

Två av företagen som tar emot incitament meddelade att de också överför incitament till sina kunder. Ena företaget svarade att överföring av incitament anges i kostnadsrapporten, det andra meddelar om det i sin övriga kundrapportering.

⁹ ESMA Q&A 9.2 och 9.3

¹⁰ 10 kap. 6 § i lagen om investeringstjänster.

¹¹ 10 kap. 6 § 3 mom. i lagen om investeringstjänster, artikel 50.2 i den delegerade förordningen till MiFID II, ESMA Q&A 9.7 och 9.13

¹² 10 kap. 6 § 3 mom. i lagen om investeringstjänster.

¹³ Finansinspektionens föreskrifter och anvisningar 7/2018, 6.2 (5).

4 Närmare specifikation av kostnadsuppgifterna

4.1 Krav

När kunden så begär ska företaget ge en uppdelning per post av kostnader och avgifter.¹⁴

I tabellen i bilaga II till den delegerade förordningen till MiFID II (tabellen finns bifogad till denna rapport) anges de kostnadsposter som ska redovisas. Uppdelningen ska innehålla separata poster för investeringstjänster, sidotjänster och finansiella instrument i minst följande grupper:

- engångsavgifter
- löpande avgifter
- samtliga kostnader som rör transaktionen
- avgifter som rör stödtjänster
- extrakostnader.¹⁵

Om någon av de kostnadsposter som nämns i tabellen inte har debiterats av kunden, ska denna post inte utelämnas i specifikationen, utan beloppet ska anges som noll.¹⁶

Beloppen och procenttalen som anges i den sammanräknade kostnadsrapporten ska vara konsekventa och kunna avstämmas med beloppen och procenttalen i specifikationen. Eventuella skillnader ska förklaras och motiveras.¹⁷

4.2 Observationer

Tre av företagen ansåg att en närmare specifikation av kostnaderna ingår redan i den huvudsakliga kostnadsrapporten. Två av företagen nämner möjligheten att begära en detaljerad specifikation i kostnadsrapporten till kunden, tre av företagen nämner inte denna möjlighet.

Fem företag som meddelade att de specificerar kostnadsuppgifterna i ett separat dokument svarade att de hade gett 1–10 specifikationer för kostnaderna under 2020. Företagen frågades inte efter antalet specifikationer som lämnats till kunderna för kostnader under 2021.

Samtliga företag svarade att de redovisar kostnaderna enligt de kategorier som anges i tabellen i bilaga II till den delegerade förordningen till MiFID II (engångsavgifter; löpande kostnader; samtliga kostnader som rör transaktioner; avgifter som rör stödtjänster; extrakostnader). Utifrån de inlämnade kostnadsrapporterna grupperar sju av företagen kostnaderna i kostnadsrapporten i enlighet med bilagan till förordningen men vid redovisande av produktspecifika kostnadsuppgifter använde två av företagen inte fördelningen i bilaga II.

I regleringen definieras inte på vilket sätt specifikationen av kostnadsuppgifterna ska presenteras, så presentationssätten skilde sig åt mellan företagen. Om en viss kostnad (t.ex. löpande kostnader) som

¹⁴ 10 kap. 5 § 4 mom. i lagen om investeringstjänster.

¹⁵ ESMA Q&A 9.13

¹⁶ Artikel 50.2 i den delegerade förordningen till MiFID II och ESMA Q&A 9.20.

¹⁷ ESMA Q&A 9.33

nämns i bilagan till förordningen inte hade erhållits från kunden, hade alla utom ett företag dock redovisat denna kostnadspost med beloppet noll i specifikationen.

Ett av de åtta företagen meddelade att företaget tillhandahåller kunderna en mer detaljerad specifikation av kostnadsuppgifterna än vad som krävs i bilaga II på företagets webbtjänst, men detta kunde inte verifieras ur materialet som lämnades till Finansinspektionen.

Sju av företagen svarade att de specificerar de kostnader och avgifter som inte hänför sig till en enskild transaktion enligt följande (ett företag svarade inte på frågan eftersom det specificerar uppgifterna i kostnadsrapporten):

- tre företag **avgifter som rör förvaring**
- fem företag **avgifter för investeringsrådgivning och kapitalförvaltning**
- två företag **avgifter för upprättande av separata intyg och rapporter**
- tre företag **andra löpande betalningar** (t.ex. provisioner för förvaltning av fonder, kontoavgifter)

Av de inlämnade kostnadsrapporterna jämte specifikationerna framgick följande:

- två företag av åtta specificerar förvaringsavgifter
- i kostnadsrapporterna specificerades inga avgifter för investeringsrådgivning
- avgifter för intyg och rapporter hade inte specificerats i någon av kostnadsrapporterna
- ett företag hade specificerat andra löpande betalningar i kostnadsrapporten.

Det är emellertid möjligt att alla företag inte lade fram de poster som inte erhållits från kunden som noll i rapporten och kostnadsspecificeringen. Således är det möjligt att också andra än de företag som nämns ovan i själva verket specificerar de avgifter som inte hänför sig till enskilda transaktioner.

Sju av de åtta företagen ansåg att specifikationerna som de använder är konsekventa och jämförbara med uppgifterna i kostnadsrapporten. Ett företag lämnade in en kostnadsrapport där den sammanräknade summan inte stämde överens med beloppen i specifikationen. Orsaken till denna skillnad förklarades inte i rapporten.

I specifikationerna på produktnivå som lämnades till Finansinspektionen hade två företag angett kostnaderna som ett procenttal av hela portföljens kostnader.

4.3 Finansinspektionens bedömning

Finansinspektionen anser det vara god praxis att företaget i kostnadsrapporten anger att kunden kan begära en närmare specifikation av kostnaderna. Om kostnadsrapporten ges till kunden via företagets webbtjänst, kan man skapa möjligheter för kunden att få fram närmare uppgifter om kostnaderna så lätt som möjligt, t.ex. genom hyperlänkar¹⁸.

Finansinspektionen anser det informativt och tydligt att kostnadsuppgifterna i specifikationen presenteras på produktnivå. Det är enhetligt att även på produktnivågruppera kostnaderna enligt kostnadsfördelningen i bilaga II till förordningen. Finansinspektionen anser det också informativt att specificera de avgifter och kostnader som inte rör enskilda transaktioner.

¹⁸ ESMA Q&A 9.13

5 Inhämtande av kostnadsuppgifter

5.1 Krav

Företaget kan använda sig av fondföretagens faktablad och faktablad för Priip-produkter för att skaffa information om kostnadsuppgifterna.¹⁹ Om företaget inte kan ta fram de nödvändiga kostnadsuppgifterna ur de ovan nämnda faktabladen eller från produktutvecklarna, ska företaget bedöma om det kan genomföra en tillräckligt noggrann bedömning av kostnadsuppgifterna för kostnadsrapporten med hjälp av den metod som anges i den delegerade förordningen om Priip-produkter.²⁰

5.2 Observationer

Alla företag inhämtade kostnadsuppgifter från produktutvecklarna och majoriteten inhämtade också information från offentliga källor och tredje parter. I tabell 3 nedan anges företagens källor för kostnadsuppgifterna.

Tabell 3 Källa för kostnadsuppgifter	
Källa	Antalet företag
Offentliga källor	5
Kontakt med produktutvecklarna	8
Tredje parter	6
Andra källor. Vilka?	0

Fyra företag meddelade att de inte hade fått relevanta kostnadsuppgifter från alla produktutvecklare och att företagen inte hade fått uppgifterna i tid. Flera företag nämnde att det är svårt att inhämta kostnadsuppgifter för ETF-fonder och utländska fonder. Ett företag hade valt att inte redovisa resultatbaserade avgifter på grund av bristfälliga uppgifter.

5.3 Finansinspektionens bedömning

Kostnadsrapporteringen handlar om regelbunden rapportering som återkommer minst årligen. Finansinspektionen konstaterar att företagen därför ska beakta och redan på förhand utreda det effektivaste sättet att sammanställa kostnadsuppgifterna för de finansiella instrument som företaget tillhandahåller efter rapporteringsperiodens slut. Företagen ska till exempel i beskrivningen av nya produkter och tjänster eller i distributionsavtalen beakta tillgången till kostnadsuppgifterna som behövs för kostnadsrapporteringen.

¹⁹ Artiklarna 50.4 och 51 i den delegerade förordningen till MiFID II och ESMA Q&A 9.9.

²⁰ ESMA Q&A 9.11

6 Rapporteringspliktiga kostnader

6.1 Krav

Företaget ska tillhandahålla kunden information om alla kostnader och avgifter, inbegripet kostnader och avgifter som har samband med investeringstjänsten och det finansiella instrumentet, som inte orsakas av förekomsten av underliggande marknadsrisk.²¹ Klienten ska ges kostnadsinformation också om de kostnader som ingår i produktpriset. Bakgrunden till principen är att alla skillnader mellan priset på en position för företaget och priset för kunden ska redovisas som kostnader.²² I bilaga II till den delegerade förordningen till MiFID II finns en tabell över de kostnader för investeringstjänster (s.k. kostnader för tjänster) och en tabell över de kostnader för finansiella instrument (s.k. kostnader för produkter) som ska redovisas.

Företag ska också redovisa andra kostnader som är relaterade till investeringsfonder och Priip-produkter och som inte nödvändigtvis har inkluderats i handlingen med basfakta eller faktabladet samt de kostnader och avgifter som rör de investeringstjänster som företaget tillhandahåller i samband med de berörda finansiella instrumenten.²³ Företagen ska begära att få den nödvändiga informationen av produktutvecklarna eller, om sådan information inte finns att tillgå, ge en uppskattning av transaktionskostnaderna för investeringsfonderna till dess att ett faktablad enligt Priips-regleringen upprättas om fonderna, där också transaktionskostnaderna framgår.²⁴

6.2 Observationer

I temabedömningen frågades företagen vilka transaktionskostnader de rapporterar till kunden om olika finansiella instrument. Syftet var att kontrollera att alla kostnader, inklusive eventuella implicita kostnader, rapporteras till kunden.

I sina svar delade företagen in kostnaderna i explicita och implicita kostnader på olika sätt. Detta kan delvis bero på att MiFID II-regleringen inte känner till denna indelning²⁵ och att företagen har olika affärsmodeller, t.ex. en del företag utvecklar produkter medan andra bara förmedlar dem. En del företag bedriver handel med finansiella instrument för egen räkning medan andra inte gör det. Merparten av företagen inkluderade också de kostnader som rapporteras om produkterna i sina svar.

Observationer om rapporteringen av transaktionskostnader per kategori av finansiellt instrument:

- Om **fonder** svarade flera företag att de rapporterar tecknings- och inlösningsavgifter och förvaltningsavgift. På basis av de inlämnade kostnadsrapporterna rapporterar alla företag transaktionskostnaderna för fonder eller åtminstone en uppskattning av transaktionskostnaderna. Ett företag meddelade att det som en implicit kostnad för fonder specificerar skillnaden mellan priset på en position för företaget och priset för kunden (spreadkostnaden), detta som en del av transaktionskostnaderna.

²¹ 10 kap 5 § 4 mom. i lagen om investeringstjänster, ESMA Q&A 9.12, skäl 79 i den delegerade förordningen till MiFID II

²² Skäl 79 i den delegerade förordningen till MiFID II och ESMA Q&A 9.16 och 9.17

²³ Artiklarna 50.4 och 51 i den delegerade förordningen till MiFID II

²⁴ ESMA Q&A 9.10 och 9.11. Övergångsperioden för investeringsfonder enligt Priip-regleringen löpte ut den 1 januari 2023.

²⁵ I Priips-regleringen avses med implicita kostnader sådana kostnader som ingår i produktens pris men som inte erhålls separat från kunderna.

- Om **aktier som är föremål för offentlig handel** svarade företagen att de huvudsakligen rapporterar förmedlingsprovisioner och expeditionsavgifter. Ett företag räknar valutaväxlingskostnader som implicita kostnader.
- Om **vanliga obligationer** svarade en del av företagen att de rapporterar spread, en del att de rapporterar handelsavgifter, förmedlingsprovisioner eller expeditionsavgifter.
- I fråga om **strukturerade produkter** rapporterade alla företag att de rapporterar uppläggningsavgifter. I sina svar nämnde fem företag också teckningsavgifter som kostnader. Som kostnader för handel på andrahandsmarknaden nämnde företagen att de rapporterar transaktions- eller eftermarknadskostnader och expeditionsavgifter. Det finns oklarhet i hur en del företag rapporterar kostnaderna för handel på andrahandsmarknaden.

På basis av företagets svar och de inlämnade kostnadsrapporterna identifierar och rapporterar företagen kostnader och avgifter för de tjänster som de tillhandahåller i samband med finansiella instrument. Av svaren framgick att hälften av företagen inte rapporterar valutaväxlingskostnader i kostnadsrapporten.

Ungefär hälften av företagen lämnade inte in sina interna riktlinjer till Finansinspektionen, av vilka det skulle framgå vilka kostnader företagen rapporterar och hur kostnaderna beräknas. Finansinspektionen kunde därför inte med säkerhet kontrollera om företagen rapporterar alla kostnader till kunderna.

6.3 Finansinspektionens bedömning

Företaget ska säkerställa att kunden ges en konsekvent rapport med alla de kostnader som krävs i regleringen, inklusive eventuella implicita kostnader. Företagen kan utnyttja metoderna i regleringen om Priip-produkter för att beräkna kostnaderna också för andra produkter än Priip-produkter.²⁶

Företaget ska ha tydliga interna riktlinjer för kostnadsrapportering, där det framgår vilka kostnader som ska redovisas för olika typer av finansiella instrument och metoderna för att beräkna dessa kostnader.

7 Beräkning av kostnadernas procentuella andel

7.1 Krav

I kostnadsrapporten ska kostnader och avgifter redovisas både som ett penningbelopp och ett procenttal.²⁷ I regleringen definieras inte närmare hur värdet av portföljen eller ett enskilt finansiellt instrument ska beaktas vid beräkningen av de realiserade kostnadernas procentuella andel som ska anges i kostnadsrapporten.

²⁶ *Billaga VI till den delegerade förordningen om Priip-produkter, ESMA Q&A 9.6, 9.8 och 9.12*

²⁷ *Artikel 50.2 i den delegerad förordningen till MiFID II.*

7.2 Observationer

I temabedömningen kartlades om företagen bestämmer den procentuella andelen av de faktiska kostnaderna vid beräkningen av värdet av ett finansiellt instrument på basis av medelvärden vid dagens slut, medelvärden vid månadens slut eller på basis av något annat.

Svaren sammanfattas i tabellen nedan.

Tabell 4	Antalet företag				
	Kategori av finansiellt instrument	Dag	Vecka	Månad	Annat sätt
Finländska investeringsfonder (UCITS) och specialplaceringsfonder	4	0	0	3	1
Utländska fondföretag (UCITS)	4	0	0	2	2
Aktier som är föremål för offentlig handel	4	0	0	2	2
Vanliga obligationer	2	0	0	3	3
Strukturerade produkter	3	1	0	3	1

Tre företag beräknar värdet av samtliga finansiella instrument som de tillhandahåller utifrån värdet vid dagens slut. Resten av företagen svarade att de för en del produkter använder något annat sätt eller dagsvärdet.

Under svarsalternativet Annat sätt nämnde företagen till exempel försäljningspriset och återköpspriset. Ett företag anger för närvarande inte kostnaderna som ett procenttal, varför företaget svarade Annat sätt.

Fyra företag hade beskrivit värderingssättet åtminstone delvis i sina interna riktlinjer. För de fyra andra företagen kunde detta inte verifieras utifrån de interna riktlinjerna.

7.3 Finansinspektionens bedömning

Eftersom regleringen inte definierar sättet eller tidpunkten för att beräkna instrumentets värde, finns det inte bara ett rätt sätt eller en rätt tidpunkt som ska användas för att beräkna kostnadernas procentuella andel. Finansinspektionen anser att det vore bra att i kostnadsrapporten utöver procentuella andelar inkludera en förklaring till vad de procentuella andelarna grundar sig på och hur de beräknas. Harmonisering och jämförbarhet av detta delområde skulle förutsätta precisering av regleringen eller ytterligare vägledning från t.ex. ESMA. Det är möjligt att ESMA utfärdar ytterligare vägledning i denna fråga.

8 Övervakning av kostnadsrapporteringen

8.1 Krav

Eftersom kostnadsrapporten är en lagstadgad rapport, ska företaget fastställa tillräckliga interna kontrollförfaranden för att uppfylla sina skyldigheter. Förfarandena ska beskrivas i tillräcklig detalj i företagets verksamhetsprinciper.²⁸

8.2 Observationer

Samtliga företag meddelade att de åtminstone genom stickprov kontrollerar att de kostnadsrapporter som lämnas till kunderna innehåller all den information som krävs i regleringen och att uppgifterna är korrekta. Fem företag nämnde kontrollförfaranden som syftar till att säkerställa att kunderna får information om den verkliga mängden incitament.

Endast fyra företag definierade kontrollförfaranden i sina interna riktlinjer, de övriga företagen saknade kontrollförfaranden.

8.3 Finansinspektionens bedömning

Företagen ska fastställa tillräckliga kontrollförfaranden för att säkerställa att kostnaderna rapporteras korrekt och i rätt tid. Detta förutsätter att företaget har uppdaterade riktlinjer för kostnadsrapporteringen och tillhörande förfaranden, av vilka också framgår hur företaget säkerställer efterlevnaden av regleringen, t.ex. vilka åtgärder som anses nödvändiga för att säkerställa kvaliteten på rapporteringen.

9 Extra tjänster och tjänster på högre nivå i anslutning till incitament

9.1 Krav

Företaget får betala och ta emot betalningar och förmåner (incitament) från annan part än en kund i samband med tillhandahållandet av investeringstjänster eller en sidotjänst om betalningen eller förmånen är utformad för att höja kvaliteten på den relevanta tjänsten till kunden, och inte försämrar värdepappersföretagets förutsättningar att uppfylla sina skyldigheter att agera hederligt, rättvist och

²⁸ 7 kap. 2 § 2–4 mom. i lagen om investeringstjänster.

professionellt i enlighet med kundens bästa intresse. När värdepappersföretaget tillhandahåller kapitalförvaltning eller investeringsrådgivning på oberoende grund får det inte motta och behålla incitament.²⁹

Höjning av kvaliteten på den tjänst som tillhandahålls kunden bedöms med hjälp av följande tre kriterier:

- 1) det är fråga om en extra tjänst eller en tjänst på högre nivå
- 2) tjänsten riktar sig till den berörda kunden eller kundgruppen
- 3) tjänsten står i proportion till storleken på det mottagna incitamentet.

I Finansinspektionens föreskrifter och anvisningar 7/2018³⁰ och ESMA Q&A³¹ finns exempel på tjänster som kan betraktas som godtagbara extra tjänster eller tjänster på högre nivå.

Företagen ska föra en intern förteckning över alla avgifter, provisioner och icke-monetära förmåner som värdepappersföretaget tagit emot av en tredje part i samband med tillhandahållandet av investerings- eller sidotjänster och registrera hur de incitament som betalats till eller mottagits av värdepappersföretaget höjer kvaliteten på den tjänst som tillhandahålls till de berörda kunderna. Företagen ska också definiera de åtgärder som vidtagits för att säkerställa att det kan agera hederligt, rättvist och professionellt i enlighet med kundens bästa intresse.³²

9.2 Observationer

I temabedömningen tillfrågades företagen om extra tjänster och tjänster på högre nivå i samband med incitament. Sju företag meddelade att de tar emot förmedlingsavgifter, provisioner eller icke-monetära förmåner som är avsedda att höja kvaliteten på de tjänster som tillhandahålls kunderna.

Företagen betraktade bland annat följande som extra tjänster:

- *Ett brett utbud av finansiella instrument.* På grund av svarens begränsade omfattning framgick det emellertid inte närmare hur brett utbudet är eller hur aktivt det erbjuds.
- En del företag svarade att de erbjuder investeringsrådgivning av en *personlig investeringsrådgivare* eller en portföljförvaltare. En del av företagen erbjöd *investeringsrådgivning* i kombination med ett årligt erbjudande att bedöma om kundens tidigare investeringar fortfarande är lämpliga.
- Ett annat allmänt svar var att företaget sänder kunderna *regelbundna ytterligare rapporter* som stöd för beslutsfattandet och uppföljning av investeringarna.
- En del av företagen erbjuder kunderna olika *regelbundna marknadsrapporter och kundtillställningar och seminarier* som kan anses öka kundens investeringskunskap.
- En del av företagen svarade att de också betraktar *ett täckande nätverk av kontor, telefon- och webbtjänster och en digital investeringsrådgivningstjänst* som extra tjänster.

I en del av företagen grupperades kunderna enligt beloppet av förvaltade kundtillgångar eller nivån av tjänster som de erbjuds. En del av företagen riktar extra tjänster till sådana kunder vars placeringsmål förutsätter en större utval av tredje parters placeringsprodukter. Ett företag riktade extra tjänster endast till institutionella kunder och professionella kunder, ett annat företag till private banking kunder.

Två företag hade brister i sina interna riktlinjer för incitament och tre företag hade överhuvudtaget inga riktlinjer för incitament. En del företag hade i sina riktlinjer för incitament inkluderat en förteckning över vilka typer av incitament företaget tar emot, men riktlinjerna hade delvis inte uppdaterats jämfört med de

²⁹ 10 kap. 6 § i lagen om investeringstjänster.

³⁰ Finansinspektionens föreskrifter och anvisningar 7/2018, avsnitt 6.3, stycke 10

³¹ ESMA Q&A 12.8

³² Finansinspektionens föreskrifter och anvisningar 7/2018, avsnitt 6.3, stycke 13

extra tjänster som rapporterades i temabedömningen. I riktlinjerna beskrivs principerna för kriterierna i regleringen, men definitionen av den berörda kunden eller kundgruppen var ofta ofullständig. I riktlinjerna fanns beskrivningar för hur proportionaliteten mellan de erhållna incitamenten och tjänsterna ska bedömas och vilka faktorer som ska beaktas i bedömningen, men ofta endast på teoretisk nivå.

9.3 Finansinspektionens bedömning

Vid bedömningen av extra tjänster eller tjänster på högre nivå ska företaget ta hänsyn till vilka tjänster som ingår i de investeringstjänster som företaget tillhandahåller och vilka tjänster som inte ingår i den vanliga servicenivån och förbättrar kundservicen. När ett företag tillhandahåller finansiella instrument ska det också beakta många lagstadgade skyldigheter som inte kan betraktas som extra tjänster. Tillhandahållande av investeringsrådgivning i sig själv är inte en extra tjänst, och på samma sätt kan tillhandahållande av investeringsrådgivning via olika servicekanaler inte betraktas som en extra tjänst. Personlig investeringsrådgivning som ges av en utsedd person kan dock eventuellt betraktas som en tjänst på högre nivå. Inte heller företagets allmänt tillgängliga webbtjänst, telefonservice eller kontorsnätverk kan betraktas som extra tjänster, eftersom de är förutsättningar för att överhuvudtaget kunna tillhandahålla tjänster.

När företaget definierar extra tjänster eller tjänster på högre nivå ska det också ta hänsyn till att tjänsten i fråga verkligen är en tilläggstjänst som aktivt erbjuds den berörda kunden. Om endast företaget känner till att tjänsten existerar och den erbjuds till kunderna endast i teorin så att kunden inte är medveten om den, är tjänsten inte tillräckligt riktad till den berörda kunden. En extra tjänst som erbjuds till kunden mer sällan än en gång om året kan inte betraktas som en aktiv tjänst, och sådana tjänster medför inte heller nödvändigtvis tillräckligt mervärde till den berörda kunden. Olika digitala verktyg kan uppfylla kriterierna för extra tjänster om de hjälper kunden att följa upp sina investeringar och fatta beslut som rör dem. Å andra sidan är sådana tjänster inte nödvändigtvis relevanta för en kund som föredrar att anlita en personlig investeringsrådgivare. Också tjänster till ett bestämt kundsegment kan betraktas som extra tjänster, om alla dessa extra tjänster som erbjuds kan bedömas vara relevanta för kunder i denna grupp.³³

Tillhandahållandet av icke-oberoende investeringsrådgivning baserar sig på ett mer begränsat antal och utbud av finansiella instrument och ofta på företagets egna produkter eller finansiella instrument som tillhandahålls av en tjänsteleverantör som har nära koppling till företaget (t.ex. finansiella instrument som tillhandahålls av ett koncernföretag). Om sådan investeringsrådgivning emellertid erbjuds ur ett brett utbud av för kunden lämpliga finansiella instrument, vilket möjliggör tillgång till sådana finansiella instrument, kan detta eventuellt betraktas som en extra tjänst. Det breda utbudet ska inbegripa ett lämpligt antal finansiella instrument från utomstående produktleverantörer som inte har någon nära koppling till det berörda värdepappersföretaget. Ett brett utbud kan betraktas som en extra tjänst också när det aktivt erbjuds till kunden i kombination med redskap som hjälper kunden att fatta investeringsbeslut eller övervaka och justera den uppsättning av finansiella instrument som kunden har investerat i.³⁴

I riktlinjerna ska definieras hur förteckningen över mottagna incitament förs och vilka kunder/kundgrupper företagets extra tjänster är riktade till och hur de höjer kvaliteten på den tjänst som tillhandahålls till den berörda kunden. Dessutom ska företaget regelbundet bedöma att riktlinjerna stämmer överens med regleringen.

³³ ESMA Q&A 12.8

³⁴ Finansinspektionens föreskrifter och anvisningar 7/2018, avsnitt 6.3, stycke 10

Bilaga: Tabellerna i bilaga II till den delegerade förordningen till MiFID II

Fastställda kostnader som bör ingå i de kostnader som redovisas för kunderna³⁵

Tabell 1 – Samtliga kostnader och tillhörande avgifter som tas ut för investeringstjänster och/eller stödtjänster som tillhandahålls kunden och som bör ingå i det belopp som redovisas

Kostnadsposter som ska redovisas		Exempel:
Engångsavgifter för en investeringstjänst	Samtliga kostnader och avgifter som betalas till värdepappersföretaget i början eller i slutet av de investerings-tjänster som tillhandahålls	Insättningsavgifter, uppsägningsavgifter och omställningskostnader ³⁶
Löpande avgifter för en investerings-tjänst	Samtliga löpande kostnader och avgifter som erläggs till värdepappersföretag för kundtjänster.	Förvaltningsavgifter, rådgivningsavgifter, förvaringsavgifter
Samtliga kostnader som rör transaktioner som inlets inom ramen för en investeringstjänst	Samtliga kostnader och avgifter som rör transaktioner som utförs av värdepappersföretaget eller andra parter	Mäklarprovisioner ³⁷ , inträdes- och utträdesavgifter som erläggs till fondförvaltaren, plattformsavgifter, pålägg (som är inbäddade i transaktionspriset), stämpelavgift, skatt på finansiella transaktioner och kostnader för växlingstransaktioner
Avgifter som rör stödtjänster	Kostnader och avgifter som rör stödtjänster som inte är inkluderade i de kostnader som nämns ovan	Kostnader för analys Depåkostnader
Extrakostnader		Resultatrelaterade avgifter

³⁵ Det bör noteras att vissa kostnadsposter återfinns i båda tabellerna utan att detta innebär överlappning, eftersom de hänvisar till produktens respektive tjänstens kostnader. Detta gäller till exempel förvaltningsavgifter (där tabell 1 avser förvaltningsavgifter som ett värdepappersföretag som tillhandahåller portföljförvaltning tar ut från sina kunder, medan tabell 2 avser förvaltningsavgifter som en förvaltare av en investeringsfond tar ut från en investerare), samt mäklarprovisioner (där tabell 1 avser provisioner som tas ut av värdepappersföretaget när det handlar på sina kunders vägnar, med tabell 2 avser provisioner som erläggs av investeringsfonder som handlar på fondens vägnar).

³⁶ Omställningskostnader är eventuella kostnader som bärs av investerare vid omställning från ett värdepappersföretag till ett annat.

³⁷ Mäklarprovisioner är kostnader som tas ut av värdepappersföretag för utförande av order.

Tabell 2 – Samtliga kostnader och avgifter som rör det finansiella instrumentet och som bör ingå i det belopp som redovisas

Kostnadsposter som ska redovisas		Exempel:
Engångsavgifter	Samtliga kostnader och avgifter (inkluderade i priset eller som lagts till det finansiella instrumentets pris) som betalas till produktleverantörerna i början eller i slutet av investeringen i det finansiella instrumentet.	Förskottsförvaltningsavgift, uppläggningsavgift ³⁸ , distributionsavgift
Löpande utgifter	Samtliga löpande utgifter och avgifter som rör förvaltningen av den finansiella produkten, vilka dras från det finansiella instrumentets värde under investeringen i det finansiella instrumentet.	Förvaltningsavgifter, tjänsteavgifter, utbytesavgifter, skatter och kostnader för värdepapperslån, finansieringskostnader.
Samtliga kostnader som rör transaktionerna	Samtliga kostnader och avgifter som uppstår som ett resultat av förvärv och avyttrande av investeringar	Mäklarprovisioner, inträdes- och utträdesavgifter som betalas av fonden, pålägg som är inbäddade i transaktionspriset, stämpelavgift, skatt på finansiella transaktioner och kostnader för växlingstransaktioner
Extrakostnader		Resultatrelaterade avgifter

³⁸ Uppläggningsavgifter är avgifter som tas ut av konstruktören av strukturerade investeringsinstrument för att strukturera instrumenten. Dessa kan omfatta ett bredare utbud av tjänster som konstruktören tillhandahåller.